

Suomen takausohjelma kasvuyritysten rahoituksen saatavuuden parantamiseksi

Tiivistelmä kansalaisille

Ohjelma: CCI 2016 FI 16RFSM001

Raportointivuosi: 2019

Vuosikertomus on hyväksytty seurantakomitean kirjallisessa menettelyssä 26.5.2020

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Tiivistelmä ohjelman toteutuksesta vuonna 2019

Takaushjelma on auttanut pk-yrityksiä helpottamalla rahoituksen saantia

Suomen takaus-ohjelman päätavoitteena on parantaa yritysten rahoituksen saatavuutta. Tavoite on lisätä pk-yrityksille myönnettyjä pankkilainoja annettujen takauksien avulla. Rahoitusta suunnataan ohjelman avulla erityisesti yrityksille, jotka ovat uusia, voimakkaasti kasvavia, kansainvälistyviä tai innovatiivisia yrityksiä, joiden olisi muuten vaikea saada rahoitusta. Ohjelman 40 miljoonan rahoituksella pyritään 400 miljoonan lainoitukseen. Euroopan investointirahasto on solminut viiden pankin kanssa välittäjäpankkisopimuksen. Takaushjelmaan kuuluvia takauksia voivat lainoilleen myöntää OP-ryhmä, Oma Säästöpankki, Nordea, Aktia-pankki ja Säästöpankkiryhmä.

Ohjelma on toteutunut hyvin pitkälle vuoden 2019 loppuun mennessä. Takauksiin tarkoitusta rahoituksesta on 31.12.2019 mennessä käytetty 93 %. Toimintaan on osallistunut 630 yritystä, joista 248 eli 39 % on startup-yrityksiä kuten edellisenä vuonnakin. Lainojen kokonaismäärätavoite 160 miljoonaa on ylitetty. Lainojen määrä 31.12.2019 oli 379 miljoonaa. Ohjelman vipuvoimavaikutus on kymmenkertainen. Yrityksien lukumäärän tavoitteesta on saavutettu 84 %. Rahoitus on kohdistunut mikroyrityksille (35,6 %), pienille yrityksille (44 %) ja keskisuurille yrityksille (19,8 %). Rahoituksen kohdistuminen yrityskoon mukaan noudattaa edellisvuoden kehitystä.

Tulosindikaattoria ”Rahoituksen ehtojen ja saatavuuden vaikutus hankkeiden toteuttamiseen (investointihanke ei toteutunut)” seurataan Pk-yritysbarometrin avulla kaksi kertaa vuodessa. Vuoden 2019 pk-yritysbarometrien tietojen mukaan lähes joka kymmenes pk-yritys kertoi, että ei ole hakenut rahoitusta viimeisen 12 kuukauden aikana, vaikka sille olisi ollut tarvetta. Luku on suuri verrattuna siihen, että rahoitusta hakeneista yrityksistä ainoastaan kolme prosenttia kertoi saaneensa kielteisen rahoituspäätöksen. Vaikuttaa siltä, että merkittävä osa rahoitusta tarvitsevista pk-yrityksistä jättää hakematta sitä. Syynä ovat ensisijaisesti kireät vakuusvaatimukset ja korkea oman pääoman vaatimus. Tulosindikaattorin tavoitearvio 7 % on hiukan korkeampi, joten suhteessa ohjelman tavoitteeseen verrattuna yritysten arvio rahoituksen saatavuudesta on hyvällä tasolla.

Lainojen käyttötarpeet heijastelevat edellisen vuoden toteutumaa. Lainoja on myönnetty investointeihin (37 %), käyttöpääomaan (34 %), liiketoiminnan siirtoon liittyviin kuluihin (19 %) aineettomiin investointeihin (9 %) ja muihin kuluihin (1 %). Rahoitettujen yritysten toimialoissa ”muut” ja ”teollisuus” ovat suurimpia 26 prosenttiyksiköllä. Seuraavaksi suurimmat tukku- ja vähittäiskauppa 18 % sekä ”ammattilliset, tieteelliset ja tekniset toimet” ja ”informaatio ja kommunikaatio” 11 %. Toimialajako on vakiintunut ohjelman toteutuksen kuluessa. Lainojen myönnön vaiheessa takausta saaneissa yrityksissä on ollut yhteensä 10 694 työntekijää.

Alueellinen jakauma on varsin painottunut Uudellemaalle ja eteläiseen Suomeen. Kaikkiaan 630 yritystä on saanut ohjelmasta takausta. Yrityksistä 53 % sijaitsee Uudellamaalla

tai muualla Etelä-Suomessa. Takauksia saaneiden yritysten määrästä 30 % on Länsi-Suomesta. 17 prosenttia yrityksistä sijaitsee Itä- ja Pohjois-Suomen alueella. Lainojen määrä Uudellamaalla ja Etelä-Suomessa yhteensä 205 miljoonaa euroa, josta Uudenmaan osuus 124,3 milj. Länsi-Suomessa myönnettyjen lainojen määrä on 84,8 miljoonaa ja Itä- ja Pohjois-Suomessa 89,6 miljoonaa euroa. Alueellinen jakauma noudattaa pitkälti edellisen vuoden kehitystä.

Takausohjelma on Euroopan unionin pk-yritysaloitteen mukainen ohjelma, joka toteutetaan EU:n tason takausohjelmajärjestelyinä, jossa toimeenpano on jäsenvaltion ja Euroopan investointipankkiryhmän sopimuksilla siirretty Euroopan investointirahastolle. Pk-yritysaloitte on EIB-ryhmän (eli Euroopan investointipankki ja Euroopan investointirahasto) rahoitusinstrumentti, jonka tavoitteena on edistää pk-yritysten rahoitusta kattamalla osittain luottolaitosten riskiä lainatakauksilla.

Takausohjelman toimeenpanon tukemista varten on perustettu sijoittajaneuvosto, jossa ovat edustettuna hallintoviranomaisena työ- ja elinkeinoministeriö, rahastonhoitajana Euroopan investointirahasto, Euroopan investointipankki ja Euroopan komissio. Sijoittajaneuvosto käsittelee erityisesti hallintoviranomaisen ja rahastonhoitajan välisen rahoitussopimuksen toteuttamista.

Lisätietoa TEM:n rakennerahastojen [verkkosivuilta](#) ja Euroopan investointirahaston [verkkosivuilta](#).